

ברכות ו. (ש) עד ז. (שו בבינוניות)

ביאורי מושגים

מניין - למניין מצטרפים רק אנשים המחויבים להתפלל - לכן אונן (אדם שמת לו מת ועדיין לא נקבר) לא יכול להשלים מניין. גם נשים שלא מחויבות בתפילה - לא יכולות להשלים מניין.

עקרונות הקשורים למיקום התפילה

1. אין תפילה נשמעת אלא בבית הכנסת.
2. הקב"ה נמצא בבית הכנסת.
3. הקב"ה נמצא במניין של אנשים.
4. כל הקובע לו מקום קבוע לתפילתו - 'א-להי אברהם בעזרו'.

לשמוע אל הרינה ואל התפילה - במקום שבו שרים ומפייטים - שם נשמעת התפילה.

'א-להים ניצב בעדת אל' - השכינה שרויה בעדת אל. מהי 'עדת אל':
1. בית כנסת.
2. מניין מתפללים.

'וישכם אברהם בבוקר אל המקום אשר עמד שם'.

השכינה שרויה גם בין 3 דיינים וגם בין חברותא של 2 לומדים ואפילו עם אדם בודד שלומד.

הייחוד של מניין הוא ששם ה' מגיע עוד לפני האנשים.

מה יש בתפיליו של הבורא:
1. 'כי מי גוי גדול' ו'ומי גוי גדול'.
2. 'אשריך ישראל' ו'ומי כעמך ישראל'.
3. 'או הניסה א-להים'.
4. 'ולתתך עליון'.

1. ר' יצחק: 'נשבע ה' בימינו ובזרוע עוזו - זרוע עוזו אלו תפילין - מכאן שכביכול הקב"ה מניח תפילין!!!
2. ר' יוסי: ושמתים בבית תפילתי - מכאן שכביכול הקב"ה מתפלל!!!

מהי תפילתו של הבורא: 'שאכבוש כעסי וארחם על בניי'.

אזהרות הקשורות לתפילה

1. מי שרגיל לבוא כל יום לביהכנ"ס ולא הגיע - הקב"ה בודק בכבודו ובעצמו למה הוא לא בא ואם אין לו סיבה מוצדקת ה' לא יעזור לא.
2. אין לרוץ ביציאה מבית הכנסת.
3. אין להתפלל אחורי בית הכנסת אם הוא לא מכוין את פניו כנגד בית הכנסת.
4. 'כרום זלות' - אין לזלזל בתפילה שהרי היא עומדת ברומו של עולם.

בכניסה לבית הכנסת לא רק שמותר לרוץ אלא שאף יש מצוה לעשות זאת!

1. מצוה לרוץ לדבר מצוה אפילו בשבת,
2. רוב הציבור מקבל את שכרו על הריצה לדרשה ולא על הדרשה עצמה - שהרי הם לא הבינו מה נאמר בה.

מקרים נוספים שבהם השכר בא על הדבר הצדדי כביכול:

1. השכר על שמיעת דרשת שבת הגדול - על ההידחקות בצפיפות.
2. השכר על שמועה ששכחנו - על המאמץ שהשקענו בהבנת הסוגיה.
3. השכר על בית אבלים - על השתיקה שלנו שם.
4. השכר על תענית - על צדקה שהבאנו בתענית.
5. השכר על הספד - התעוררות הציבור לבכי וצער.
6. השכר על שמחת חתן - ששימחו את החתן בדברים.

לעולם יהא אדם זהיר:

1. בתפילת המנחה - שהרי אליהו נענה בה.
2. בתפילת ערבית - שנאמר: 'תיכון תפילתי קטורת לפניך משאת פניי מנחת ערב'.
3. בתפילת שחרית - שנאמר: 'ה' בקר תשמע קולי, בקר אערך אליך ואצפה'.

אזהרות שונות:

1. כל הנהנה מסעודת חתן ולא משמחו - עובר בחמישה קולות, והמשמחו זוכה לתורה שניתנה בחמישה קולות וכן כאילו הקריב תודה ובנה חורבה מחורבות ירושלים!
2. כל שאינו מחזיר שלום לחבריו נקרא גזלן! שנאמר: 'ואתם בערתם הכרם גזלת העני בבתיכם'.
3. כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל 'יראת שמים' ומי שיש בו יראת שמים - דבריו נשמעים.
4. לעולם אל תהא ברכת הדיוט קלה בעיניך שהרי אלישע כהו גדול בירך את הבורא כביכול.